

Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata
1211 Budapest, Szent Imre tér 10.

**Vezetői pályázat a
Lajtha László Általános Iskola
igazgatói állására**

Készítette: Tüzes István

Budapest, 2012. 03. 20.

Tartalomjegyzék

I. Célok	3
II. Megvalósítás	4
1) Helyzetelemzés	4
a) Kerületi helyzetkép / Az iskola tanulói, szociokulturális környezete	4
b) Működési feltételek	4
c) Tárgyi feltételek	5
d) Személyi feltételek	9
2) Helyi sajátosságok	10
3) Hagyományok:	11
a) Hagyományőrző tevékenységek:	12
4) Milyen szemléletű iskolát szeretnék?	14
5) Intézményfejlesztési program	15
a) Képzési célok	15
b) Társadalmi befogadás a sportban és a sport által, valamint az erőszak és az intolerancia megelőzése és az ellenük folytatott küzdelem	16
6) Az iskola feladatáról	17
a) A napköziről	18
b) Munkavállalók az iskolában	19
7) Vezetési modell	20
8) A gazdálkodásról	22
9) Kinek az érdeke?	22

„Én azok közül, kik a magyar ifjúságnak a dolgát a tanulásban elősegítik, a legkisebb vagyok, de szándékomra nézve, amellyel a cél elérésére törekszem, nincs aki rajtam kifogjon.”

(Apáczai Csere János)

I. Célok

Napjainkban az élet számos területén jelentkeznek megoldásra váró feladatok. Nem kivétel ez alól az oktatásügy sem, s az iskoláknak meg kell felelnie a jelen kor társadalmi elvárásainak, és fel kell készíteni a tanulókat az életben történő helytállásra is. A társadalom, a gazdaság, a politikai élet is mozgásban, forrásban van, a változások kihívást jelentenek az iskolák számára is.

Új közoktatási, felsőoktatási törvény készült, melyhez pedagógus életpályamodell kapcsolódik. A jövő évtől változik az iskolafenntartó is. Számtalan iskolatípus működik eredményesen a hagyományos 8 osztályos formától kezdve a többcélú oktatási-nevelési intézményekig, melyeknek meg kell felelniük a kor és az elkövetkezendő évtizedek kihívásainak.

Azt gondolom, ha valaki ma egy iskola vezetői posztjára pályázik, tisztában kell lennie azzal, hogy a kihívásokra milyen választ adna, hogyan felelne.

Pályázatomban nem tartom fontosnak, hogy egy teljes, minden részkérdésre választ adó iskolavezetési koncepciót tárjak olvasóim elé, mert az előttünk álló változásoknak való megfelelés korlátozó tényezőként jelentkezik. Az általam lényegesnek tartott feladatok, problémák megoldása, melyek mentén – a konkrét programok, módszerek megválasztása történhet, természetesen az abban érdekeltek bevonása és széles körű konszenzusa alapján – a Lajtha László Általános Iskola megújulhat. Ez modern, rendszerszemléletű iskolát jelent, az elért eddigi eredményekre építve, azokat továbbfejlesztve számít az egyéni kezdeményezésekre, s folyamatos kontaktusban van fenntartóval, pedagógusokkal, szülőkkel, tanítványokkal, az oktatás területén részt vállalókkal, s az állandó párbeszédre támaszkodik. A mai kor követelményeinek megfelelő képzést tud nyújtani testreszabott bánásmóddal, egyre harmonizáltabb élettérben, szervezésében differenciáltan, sokszínűen, a megfelelő pénzügyi feltételek megteremtésével.

II. Megvalósítás

1) Helyzetelemzés

a) Kerületi helyzetkép / Az iskola tanulói, szociokulturális környezete

A gyerekek meglehetősen sokszínű társadalmi rétegből származnak. A családok többségének élete lakótelepi környezetben zajlik. Egyre inkább növekszik a munkanélküliek, illetve az erejükön felül munkát vállalók száma.

Az iskola tanulóinak 80%-a a körzetből, 20%-a tagozat, illetve a szabad iskolaválasztás miatt Csepel területéről és a környező településekről tevődik össze. A gyermeklétszám csökkenése itt is érezhető.

Szociális szempontból nagyobb odafigyelést igényelnek a körzetes, lakótelepi gyerekek, a tanulók 80%-a:

veszélyeztetett és hátrányos helyzetű:	40%
nehéz anyagi körülmények között él:	70%
munkanélküli szülők:	20%
egyedül nevelő szülők:	23%

A család nem tud segítséget nyújtani az iskolai felkészülésben: 40%

A feltüntetett problémák és arányaik változása az elkövetkezendő években nem várható.

A családok természetes igénye – alsó tagozaton különösen – az egész napos elfoglaltság biztosítása.

b) Működési feltételek

Az intézmény

neve:	Lajtha László Általános Iskola
székhelye:	Budapest, 1215 Budapest, Csete Balázs utca 1-11.
alapítója:	Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata
alapítás éve:	1972
fenntartó és felügyeleti szerve:	Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata
működési területe:	Főváros
alaptevékenysége:	általános iskolai nevelés, oktatás általános iskolai tanulók napközis ellátása

Németh Szilárd Csepel polgármestere a 2012. február 2-án a Csepel Kapuja program keretében többek között elmondta, hogy a projekt megvalósítására konzorciumot hívtak életre, melynek tagja Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata, a Burattino Általános és Szakképzőiskola, Gyermekotthon, a Csepeli Szociális és Közhasznú Egyesület, a Csepeli Munkásotthon Alapítvány, a Lajtha László Általános Iskola, az Ady Endre út 3., 5., 13-15. szám alatti társasházak, a Kossuth Lajos utca 43-45., és 24-25-28. szám alatti társasházak, valamint a Sallai Lakásfenntartó Szövetkezet. Ha ez a program megvalósul, egy teljesen megújult, megszépült Lajtha László Általános Iskolában tanulhatnak az intézmény tanulói, és a jelenlegitől sokkal jobb körülmények között élhetik életüket.

c) Tárgyi feltételek

Az iskola bútorzata állandó karbantartást igényel. A jelenlegi bútorok a gyermekek komfortérzetét, fiziológiai szükségletét nem megfelelően szolgálják, korszerűsítésükről folyamatosan gondoskodni kell (pl. ergonómikus padok és székek, táblák cseréje).

Az iskola audiovizuális eszközökkel való felszereltsége véleményem szerint átlagos szintű. Vannak írásvetítők, lemezjátszók, CD-s rádiók, magnók, kamera, laptop stb. Az iskolarádió technikai feltételrendszere adott, de nem működik. Az extenzív fejlesztésnek nagyok a hátrányai: az írásvetítők többsége nem működik, a televíziók egy része kikerült az osztálytermekből. Szükségesnek és hatékornak tartanám az oktatás szempontjából korszerű, hordozható DVD lejátszók beszerzését, melyeket a munkaközösségek vezetői egész tanévre átvennének és a kollégáknak az aktuális tananyag tanóráira átadnának. Így az adott időpontban eljutna a tanulókhoz a megfelelő oktatási segédanyag.

Nagyon fontosnak tartom, hogy a számítástechnika oktatásának lehetősége két oktatóteremben is biztosítva legyen. Ez a tanulók egyik kedvenc „törzshelye”. Ha bejuthatnak ezekbe a termekbe, mindjárt megváltozik a napjuk, boldogabbá, segítőkészebbé válnak, sőt a magatartási problémával küszködő gyermekek is hajlandók aznap jól viselkedni. A számítógéppel segített tanulást, internethasználatot megfelelő tanári irányítással, ellenőrzéssel maximálisan támogatom. Engedjék meg nekem, hogy közoktatási vezető képzés során írt diplomamunkámból „A PC mint taneszköz” – néhány mondatot kiragadva támasszam alá ennek jelentőségét.

„A tanítás-tanulás a korszerű iskolában a humán tényezők (pedagógusok) és a tárgyi környezet egységében szerveződik. Azt a tárgyi környezetet, mely a tanítást és a tanulást szolgáltatásszerűen segíti, nevezik újabb szóhasználattal az iskola vagy a tanítás-tanulás infrastruktúrájának. Az infrastruktúra legfőbb összetevői az épület a maga belső

szerkezetével, az állóeszközök (bútorok, berendezések) és a taneszközök (médium). A pedagógus tanulást tervező, szervező, szabályozó és értékelő szerepe csak akkor tud érvényesülni, ha munkájában megfelelő tárgyi környezettel rendelkezik. Ha ez nem áll rendelkezésre, akkor csak saját szavaira, személyiségére hivatkozhat.

A taneszközöknek az infrastruktúra oldaláról való megközelítése, illetve ennek a felfogásnak a pedagógiai kutatásban való érvényesítője szerint a pedagógusnak csupán saját személyiségére hagyatkozni – ma már nem elegendő a korszerű iskolában, ahol a megfelelő taneszközegyüttes nélkülözhetetlen.

Hivatkozni lehet itt Coombs híres megállapítására, hogy a „drága oktatás lehet rossz, de a jó oktatás sohasem olcsó. A világ szükségletei pedig jobb oktatást követelnek”.

Ehhez a környezethez számítjuk hozzá a könyvtárat, a számítógépet, az ismerethordozó és közlő eszközöket, (az egyéni tanulást kielégítő ellátás fejlesztését), tehát mindazoknak az eszközöknek a rendezését, amelyek lehetővé teszik a tanuló számára, hogy önállóan (is) tudjon információkat szerezni, meglevő információs állományát kiegészíteni, ismereteit alkalmazni, rendszerezni, rögzíteni, a megfelelő esetekben konzultálni, kérdéseire feleletet kapni (éspedig nem személytől függően, hanem gépi megoldás útján).

A komplex tanulási környezet – mint a pedagógia modern fogalma – tehát mindenekelőtt differenciált taneszközszerrendet jelent, és természetesen összefügg vele a tanulók arra való felkészítése, hogy ezekkel az eszközökkel bánni tudjanak, velük információkat szerezni, ezeket az információkat feladatmegoldásokra transzformálni képesek legyenek. Ilyen felfogásban a komplex tanulási környezet – amelynek hardver és szoftver elemei ugyan viszonylag költséges dolgok – azzal a kilátással bíztat, hogy a hagyományos metodikai eljárásokhoz képest minőségileg magasabb színvonalon válik lehetővé a tanulási aktivitás, az önálló információszerzés és problémamegoldás, ennek következtében a kreativitás megvalósulása, a képességek optimális fejlődése is.

A korszerű iskola szempontjából alapvető feladat fokozatosan kiépíteni az említett komplex tanulási környezetet.”

Végig kellene gondolni és megvalósítani az iskolarádió működtetése mellett egy zártláncú tv-hálózat kiépítését az egész iskolában, mely nagy lehetőségeket rejt magában. Fontosnak érzem, hogy az információhordozó eszközök a jelenleginél sokkal nagyobb szerepet kapjanak.

Itt kívánom megjegyezni, hogy sajnálatos módon az utóbbi években az iskolákat sem kerüli el egyes nemkívánatos, deviáns személyek megjelenése, riadalom keltése, sőt agresszív megnyilvánulásai. Ezek megfékezésére, kiszűrésére eddig is történtek jó kezdeményezések. Azonban gyermekeink épsége, biztonsága, nyugalma mindennél fontosabb, különösen akkor

mikor alapvető szülői elvárás, hogy az iskolában gyermekük szakemberek (pedagógusok, technikai dolgozók) irányítása alatt biztos kezekben legyen, védve minden negatív hatástól. Ezért a fentebb említett zárt láncú tv kiépítésével egyidejűleg kiépítésre kerülne a kamerarendszer, amely az intézmény nyitvatartási, üzemeltetési ideje alatt folyamatosan pásztázná az iskola folyosóit, udvarát, közlekedési útvonalait és a portán szolgálatot teljesítő dolgozó probléma felmerülése esetén azonnal értesíteni tudná az illetékességi körbe tartozó személyeket. Ezzel több jelenlegi problémát is kezelni tudnánk (ügyeleti rendszer segítése szünetekben; visszatartó erő a rongálásoktól; esetleges verekedés-összetűzés kezelése; ideiglenesen épületbe beengedett felnőttek mozgása, irányultsága, tartózkodási ideje stb.)

A nyelvtanulási lehetőségek kitérővel (angol, német) nem tart lépést az iskola a célokra felhasználható technikai segédeszközök fejlesztése. Szükségesnek tartanám és megvalósítanám egy legalább 25 fő befogadására alkalmas, korszerűen felszerelt nyelvi labor kiépítését. Ide telepíteném az összes tanult nyelvekhez szükséges könyveket, füzeteket, teszteket, információhordozókat (CD, DVD, film stb.). Mind emellett egy az igényeket kielégítő nagy teljesítményű fénymásoló gépet is, hogy a mindenkori tanult anyag írásos formában is megfelelő szinten ellenőrizhető legyen. A terem megfelelő lenne továbbtanulásra, különböző típusú vizsgákra való felkészülésre.

Miután több nyelvet tanultam (angol, német, latin, orosz) és tanítottam, ezáltal szereztem tapasztalatokat a nyelvtanulás-nyelvtanítás területén.

Fontosnak tartom a szaktantermek kialakítását és azok nevesítését. Megbízatásom esetén törekszem kollégáim, a gyerekek, a szülők és az ebben releváns személyek bizalmának támogatásának elnyerését.

Az iskola névadója Lajtha László. A szaktantermek az adott területen releváns magyar történelmi személyiségekről kapnák nevüket. Pl. magyar nyelv és irodalom terem – József Attila; történelem – Rákócziak; fizika-kémia – Szent-Györgyi Albert, Eötvös Loránd; matematika – Bolyai János stb. Ezen termekben a falakon, polcokon a névadóról szóló képek, könyvek, feladatlapok stb. lennének.

Alkalmas időben tartott időpontokban – pl. Lajtha László Napok – a névadókról lennének vetélkedők, így a jelenleginél sokkal több ismeretet szereznének tanulóink az adott személyekről és munkásságukról (tanult ismeretek visszaigazolása – dicséret, jutalmazás lehetősége szélesebb körben)

Tapasztalatom szerint napjainkban a tanulási folyamatban kevés az elismerés, a dicséret. A kis eredményeket, fejlődést is észre kell venni. Gyermkeink is vágyakoznak a dicsérő szavakra és ettől szinte szárnyalni kezdenek.

Én a jelenlegi 2 féléves tanítási metodikát 4 ciklusra osztanám, tematikus egységzáró bevezetésével (1. őszi szünetig; 2. karácsony után – ez egyezne a jelenlegi első félév zárásával; 3. kb. március 15-ig; 4. június 15 – tanév zárása)

Mi értelme lenne ennek?

- minden ciklus végén a tanultakból felmérném az eredményességet, így teljesebb képet kapva a hiányosságokról
- csökkenne a tanulói fáradékonyság, a terheltség, frusztráltság
- a szülő több és biztosabb tájékoztatást kapna gyermeke eredményéről, ugyanúgy a pedagógus is
- még idejében lehetne korrigálni baj esetén
- a lemaradás csökkentése és az előrehaladás gyorsítása

Az iskola életében a rendezvényeknek fontos szerepe van, mert a történelmünk megélésének, megérzésének táplálása, az iskola hagyományainak éltetése fontos feladat. Az iskola diákjainak rendezvényjellegű befogadására jelenleg csak a tornaterem alkalmas. Itt kerül megrendezésre (rossz idő esetén) az összes ünnep, tanévnyitó, záró, kulturális programok, vetélkedők, sportrendezvények stb.

A gyerekek egy része ha szerepelnie kell gátlásos, félénk. Minél több szereplési lehetőséget kell biztosítani számukra, annál jobban megállják majd a helyüket az életben, boldogabbak, kiegyensúlyozottabbak lesznek. Szüleik, környezetük, barátaik is örülni fognak, jó közösséggé kovácsolódnak és egyénenként is a társadalom hasznos tagjaivá válnak. Támogatok minden iskolai hírnevet erősítő kezdeményezést, például a néptáncot. A néptáncgyűttes létrehozása fontos területe a közösséggé formálásnak. Fontos, hogy más területek művelői is megmutassák, kibontakoztassák tudásukat, képességüket. Külön szívügyem a zenetanulás, a hangszeres zene. Amennyiben vezetői megbízást kapnék, felvenném a kerületben lakó cigány és nem cigány származású zenészekkel, zeneiskolával a kapcsolatot, és felmérnénk az iskolában a zenét hangszeresen is tanulni kívánó diákok körét. Ennek lefolytatása után néhány tehetség útját már kisgyermekkorától egyengethetnénk, nem is beszélve a zenét hangszerekkel tanulók életének kiegyensúlyozottságáról, jó irányba fordulásáról.

d) Személyi feltételek

Humán erőforrások:

Az intézmény dolgozói összlétszáma: 37 fő

az alábbi megoszlás szerint:

pedagógus: 28 fő

gazdasági-ügyviteli dolgozó: 1 fő

technikai dolgozó: 8 fő

Összeszokott nevelőtestület dolgozik együtt. A tantestület tagjai 10 - 31 éve az iskola pedagógusai, többségük pályafutásukat is az intézmény falai között kezdték.

A megismert tények alapján a pedagógusok fogékonyak az új pedagógiai módszerek elsajátítására, bevezetésére, szívesen vesznek részt továbbképzéseken, tartalmas minőségi munkavégzésre képesek, gyermekcentrikus gondolkodásmódjuk, jó együttműködési és innovációs készségük biztosítja a nevelőtestület szellemi összhangját.

A feladatok ellátását iskolai könyvtáros, gyermekvédelmi felelősök, valamint a helyi Nevelési Tanácsadó munkatársa – logopédus, fejlesztőpedagógus és gyógy-testnevelő segítik.

Az intézményben 5 szakmai munkaközösség - alsós, felsős, matematika, nyelvi és napközis - tevékenykedik a hatékony és színvonalas pedagógiai munka érdekében. Jogaikat és feladataikat az SZMSZ tartalmazza. A belső kapcsolattartás formáit a különböző értekezletek, fórumok, megbeszélések biztosítják, de legfontosabb a közvetlen, személyes kapcsolattartás. A tantestület rendes értekezletei mellett munkaértekezleteit az intézmény éves munkatervében meghatározott időpontokban tartja.

Pedagógus létszám:

A nappali rendszerű általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás szakfeladaton 28 álláshely van.

A napközi otthoni szakfeladaton jelenleg 6 napközis csoport működik. Itt sajnos magas a fluktuáció. Bonyolítja a helyzetet a tartósan távollevők és a tartósan betegek száma is, ami állandó helyettesítést von maga után.

A pedagógus továbbképzés területén prioritást kap a másoddiploma megszerzése, a pedagógus szakvizsgára való felkészülés. Fontos, hogy a szakrendszerű oktatáshoz megfelelő képzettségű oktatók láthassanak el valamennyi órát.

Tanulói létszám (a 2011/2012 szeptemberi állapot szerint)

1. osztály:	27 fő
2. osztály:	22 fő
3. osztály:	22 fő
4. osztály:	18 fő
5. osztály:	a.) 14 fő b.) 13 fő
6. osztály:	a.) 18 fő b.) 12 fő
7. osztály:	a.) 20 fő b.) 18 fő
8. osztály:	a.) 21 fő b.) 20 fő
Összesen:	225 fő
Napközis:	126 fő
Napközis csoport:	6 db

2) Helyi sajátosságok**Emelt szintű ének oktatás:**

Az iskolai zenei nevelés fontos szerepet vállal a gyermekek érzelmi, értelmi és jellemnevelésében. A zene örömet ad, lelkesít, megnyugtat. A gazdag érzelmi hatás a beleélés-átélés és a közvetlen cselekvés által színesíti a fantáziát, formálja az ízlést és fogékonnyá teszi a gyerekeket más emberek, közösségek és kultúrák befogadására.

Az iskola 1969 óta ének tagozatos osztályt működtet. A leendő elsősök óvodai szülői értekezletére meghívás esetén ellátogatnak a tanító nénik és tájékoztatást adnak az iskoláról. Az iskola nyílt napot rendez a gyermekeknek és szüleiknek egyaránt. A beiratkozás előtt két hónappal előzetes meghallgatást tartanak a leendő első osztályosoknak.

3) Hagyományok:

Kialakult a rendezvények hagyományának rendszere, amelyeket a tanulók, szülők igényelnek, számon tartanak és tevékenyen támogatnak.

Lajtha László emlékére:

- A névadó emléktábláját felkeresik és megkoszorúzzák.
- Az iskolai emléktáblánál megemlékezést tartanak.
- Kapcsolatot tartanak a főváros más Lajtha László Általános Iskolájával.
- A névfelvétel évfordulóján délelőtti diáknapot, este Gálaestet tartanak.
- Az évzárón Lajtha Lászlóról elnevezett oklevelet, érmeket, és Lajtha emlékérmeket adományoznak diákjaiknak.

Egyéb hagyományok:

- Tanévnyitó és tanévzáró ünnepély
- első osztályosok fogadása
- szülői értekezletek, fogadó órák
- magatartási verseny
- ballagás
- iskolaújság
- mikulás ünnepség
- karácsonyi koncert
- farsangi rendezvények
- nyári táborok
- részvétel a Művészeti Szemlén
- hulladékgyűjtés évente két alkalommal
- a kihívás napja
- anyák napi ünnepségek osztálykeretben
- karácsonyi ünnepségek
- tanulmányi versenyek
- erdei iskola
- megemlékezés nemzeti ünnepeinkről

a) Hagyományőrző tevékenységek:

Az összetartozás tudatát, a közösségi eszmék és értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik, melyek bizonyos állandóságot és folyamatosságot teremtenek az iskola mindennapi életében.

A hagyományteremtő és ápoló munka során tudatosan kialakított szokásokkal erősítik a közösséghez tartozást, az egyéni arculat formálását, a személyiség fejlődését. Iskolatörténeti hagyományok fontos eleme az évről évre megrendezésre kerülő kulturális és ünnepi rendezvények:

Lajtha Nap (Erőteljes hatása van ennek a rendezvénynek, mert lehetővé teszi kisebb csoportok közös felkészülését, szereplését)

Egyéb hagyományok:

- Tanévnyitó ünnepély
- Mikulás és fenyőünnep
- Karácsonyi hangverseny
- Farsang
- Március 15-i iskolai megemlékezés
- Diákköszgyűlés
- DÖK vezetőképző tábor
- Művészeti Szemlén részvétel: mese, vers, prózamondó, ének, rajz
- Ünnepekhez kapcsolódó kézműves foglalkozások
- Első osztályosok fogadása
- Osztályszintű anyák napi megemlékezés
- Tanulmányi és sportversenyek
- Tavaszi tanulmányi kirándulások
- Erdei iskolai programok
- Kerületi éneklő ifjúsági verseny
- Kerületi népdalverseny
- Részvétel a kórus fesztiválon
- Magatartási verseny (alsó és felső tagozaton)
- Szülői értekezletek, fogadóórák
- Ballagás
- Nyári táborok
- Tanévzáró ünnepély

A szakkörök, művészeti csoportok ismeretbővítő feladataik ellátásán túl a közösségformálás eszközei.

A közösség tudatos alakítását vállalják azok a tanulók és tanárok, akik a diákönkormányzat választott tisztségviselőiként a tanulók körében és a munka irányító testületében dolgoznak. Ebben a munkában erősödik a közösségért vállalt kötelelességtudatuk, ösztönzik társaikat az együttes cselekvésre.

A tanulókat az iskola életéről, a munkatervről és az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, helyettese, a diákönkormányzatot segítő pedagógus és az osztályfőnökök tájékoztatják rendszeresen. Az éves munkaterv elkészítésekor figyelembe veszik és beépítik a gyerekek javaslatait is. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed az iskola nevelési-oktatási céljainak, hagyományainak és a tanulók igényeinek figyelembevételével. Munkájukat olyan pedagógus segíti, aki tanácskozási joggal részt vesz az iskolavezetés munkájában is. A diákönkormányzat havi rendszerességgel tartja vezetőségi üléseit. Fontos a személyes napi kapcsolat, a beszélgetés, a bizalomra épülő együttműködés az egyénnel és az osztályközösséggel egyaránt. Így biztosítva azt, hogy az iskolai élettel kapcsolatos kéréseket, kérdéseket akár szóban, akár írásban közölhessék a tanulók az iskola vezetésével és pedagógusaival. A pedagógusok jól ismerik a gyerekeket, családi hátterüket.

A tanulók javaslatai alapján bővítésre került a szabadidős és sportfoglalkozások száma. A tanórán kívüli személyiség- és közösségfejlesztő tevékenységi formák (felzárkóztatás, tehetséggondozás, versenyeztetés, osztály és iskolai rendezvények, diákönkormányzati, kulturális és sportprogramok) a mindennapi iskolai élet részei.

Az iskolai rendezvények, szabadidős programok egy részét is a diákönkormányzat szervezi. Programjaik szervezésében és kivitelezésében nagyfokú önállóságot élvez. A felsősök újságot szerkesztenek, melyeket információátadásra is felhasználnak.

Az alsó tagozaton nagyon fontos szerepe van a közösségi élet kialakításában a napközinek. A napközis tanulók az iskolában töltött idő közel felét - esetenként többet is - napközi keretében élik, ezért a napközi kiemelt szerepet játszik a tanulási, a viselkedéskultúra és egyéb szokások kialakításában.

Napközis programok, rendezvények:

- névnapok, születésnapok megünneplése
- színházlátogatások
- vetélkedők
- iskolát szépítő közös munka
- egészségdelutánok
- anyák napi és karácsonyi ajándékok készítése.

A tanulói közösségek létrehozásának és fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a pedagógus közösség megléte. Az iskola szerencsés helyzetben van, hisz a tantestület 70 %-a 20 - 25 éve együtt dolgozik. Legfontosabb cél a stabil, állandó tanári kar kialakítása, a fluktuáció minimálisra csökkentése.

4) Milyen szemléletű iskolát szeretnék?

- a, Ahová a gyerekek örömmel járnak, jól érzik magukat és szívesen tanulnak
- b, Ahová a szülő is szívesen engedi gyermekét és elégedett
- c, Ahová a tanárok, a dolgozók is azért mennek, hogy elvégezzék napi feladataikat és eredményesek, elégedettek legyenek
- d, Ahonnan a látogató a látott munkától, eredményekről elismeréssel adózva távozhat

Az iskolának szolgáltató intézménnyé kell válnia, mely speciális szolgáltatásokat nyújt megrendelői – a szülők, a gyerekek, a helyi lakóközösség – számára.

Nagyon fontos, hogy kialakuljon a gyerek iskolával, pedagógusokkal, tanulással kapcsolatos pozitív attitűdje. Tapasztalat, hogy a kedvvel tanuló gyerek, hosszú távon sokkal jobb eredmények elérésére lesz képes, azokkal ellentétben, akiket folyamatosan figyelmeztetni kell kötelezettségük teljesítésére. Új szemléletű iskolát szeretnék, melynek jó a működése, hangulata, eredményessége. Ezt úgy szeretném elérni, hogy közben az iskola tevékenysége ne bénuljon meg, de a szükséges változtatások mellett használja a meglévő értékeit, hagyományait.

5) Intézményfejlesztési program

a) Képzési célok

A közoktatást érintő jogszabályi változások, és az ebből adódó új feladatok meghatározzák a teendőket.

Az iskola hagyományai, a szülők igényei, a tantestület pedagógiai meggyőződése, és az iskola kimeneti követelményei alapján célom:

- egészséges, boldog, kiegyensúlyozott személyiségű,
- megbízható önismerettel rendelkező,
- képességeit adottságainak megfelelően kibontakoztató,
- együttműködésre képes és hajlamos,
- a világban tájékozódni tudó és érdekeit érvényesíteni képes,
- általánosan művelt,
- az igényes továbbtanulásra, illetőleg bizonyos szakmai irányokra felkészült gyermekek nevelése,
- a külhoni iskolai utazások szervezése.

Az egyes képzési szakaszokban az iskola által közvetített és megkövetelt főbb pedagógiai értékek:

- nyitottság, kíváncsiság, tudásvágy, tudás,
- szorgalom, akaraterő, felelősségérzet,
- önismeret,
- helyes önértékelés,
- kommunikációs kultúra,
- a környezet esztétikája, tisztaság, rendszeret,
- az egészséges életmód,
- együttműködési készség,
- tolerancia,
- jó szervezőkészség,
- humor, játékosság.

Az iskola kimeneti követelményeinek megalapozásához kiemelt programként a sport preferálását kell erősíteni:

b) Társadalmi befogadás a sportban és a sport által, valamint az erőszak és az intolerancia megelőzése és az ellenük folytatott küzdelem

A veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetben lévő gyerekek integrációja az iskola alapfeladata lesz. A Lajtha László Általános Iskola tanulói között is számos hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek van. Megsegítésükre szeretném a Király István és társai, a Halker-KiralyTeam Kick-box Akadémia által kitűnően felépített és működő programját is az iskolai sportválasztékba beépíteni.

Király István és társai, a Halker-KiralyTeam Kick-box Akadémia programjának és tudásának erőssége, hogy jól illeszkedik a hazai és az Európai Unió programokba. Az Európai Bizottság 2011-ben kiadott Közleménye *A sport európai dimenziójának fejlesztése* tárgyában megállapítja, hogy „a sport a kisebbségek, valamint más veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetben lévő csoportok társadalmi befogadását támogató eszköz is lehet, és hozzájárulhat a közösségek közötti jobb megértéshez az olyan régiókban is, amelyekben korábban konfliktusokra került sor”. Ennek megfelelően az Európai Bizottság támogatja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű csoportok társadalmi beilleszkedését ösztönző, nemzetek közötti projekteket a sport és a kapcsolódó bevált gyakorlatok cseréje révén.

A nemzeti társadalmi felzárkózási és roma stratégia cselekvési tervében (2011–2020) szereplő tervekkel összhangban működik a Halker-KiralyTeam Kick-box Akadémia programja. „Meg kell erősíteni a szocializációs és tanulási hátrányok kezelését szolgáló iskolai és iskolán kívüli támogató szolgáltatásokat is (egész napos iskola, napközi otthon, iskolaotthon, tanoda, stb.), amelyek az otthoni tanulásra kevésbé alkalmas családi környezet helyett biztosítják a megfelelő feltételeket a felkészüléshez, sőt lehetőség szerint a sporthoz, a szabadidős tevékenységhez is. Különösen fontosak a lemorzsolódás ellen ható, a korai iskolaelhagyás megelőzését szolgáló és reintegrációs célú komplex pedagógiai programok. Ezen a területen nélkülözhetetlen az ágazati együttműködés. Az oktatási, gyermekvédelmi, szociális, közművelődési és sport szakterületek programjainak, beavatkozásainak koncentrálására és összehangolására van szükség.

A nem formális és informális képzési programokat, tanórán kívüli szabadidős programokat kínáló kulturális és sport intézményrendszerre alapozott programok hatása a nem formális és informális tanulás támogatásában, a társadalmi befogadás és aktív részvétel erősödésében várható. Ezzel elősegítik a gyermekek, tanulók személyiségfejlődését, kreatív képességeinek kibontakoztatását, hátrányainak kompenzálását, miközben hatékonyan fejlesztik a különböző

kompetenciáikat, és javítják fizikai erőnlétüket is. Ezt a célt szolgálja a roma fiatalok sportprogramjának elindítása is – támaszkodva az ORÖ aktív részvételére –, mely esetében fontos feladat az integrált, közösség- és személyiségformáló sporttevékenység lehetőségeinek növelése. Speciális eszközökkel (pl. ösztöndíjakkal) szükséges segíteni, hogy a klubok utánpótlás-nevelésébe a roma gyerekek és fiatalok is bekapcsolódhassanak.”

Reményeim szerint az Akadémia munkatársainak segítségével a hátrányos helyzetben lévő tanulóink jelentős részének sikerül majd olyan programot nyújtani, ahol nem csak a sportolás által nyújtott előnyök (fizikai állóképesség javulása, egészségmegtartás, harmonikus személyiségfejlődés), hanem a tanulmányi munkában történő helytállásban is javulás mutatkozik, és e sport által az életben való eligazodás is könnyebbé válik számukra. A siker elérése és megélése fontos kritériuma minden iskolai tevékenységnek, és ebben a sportnak nagyon nagy szerepe van.

A legjobb hazai gyakorlatokat felkutatva a TF kutatói kijelentették, hogy a 2011. szeptemberben megismert Király István és munkatársai által tervezett és megvalósított program a legösszetettebb, és annak keretében valósulnak meg olyan célok, amelyek Európai Unió sportdokumentumokban olvashatók. Hazai kutatók véleménye szerint a program megelőzte korát, hiszen hazai szakmapolitikai dokumentumok nem születtek ebben a kérdésben és semmilyen pályázati forrás nem állt rendelkezésre a nevezett program beindításához. A sport egyik nagy erejére, az alulról szerveződésre épített a csepeli helyi cselekvési terv és a más településeken indított pilot program.

6) Az iskola feladatáról

Alapvető feladatnak azt tartom, hogy az adott képzési szakaszban a gyerekeknek legyen lehetőségük megszerezni azt a tudást, melynek megszerzésére egyénileg képesek. Közvetítsen értéket, fejlessze képességeiket. A képzési szakasz lezárásával legyen esélyük, tudjanak a következő képzési szakaszba lépni.

A képzési szakaszban kiemelt szerepet kell kapjon az alapkészségek megfelelő szintű fejlesztése, az idegen nyelvek, a számítástechnika oktatása, az élő természettel való kapcsolat kialakítása, a szubjektív alkotás.

Kiemelt szerepe kell, hogy legyen a kreativitás fejlesztésének, a szórakoztató, játékos, humoros oktatási formáknak, de szükséges a lexikális ismeretek elsajátítása, a tudás megszerzésének akaratfejlesztő formája is.

Meg kell alapozni az értelmes életvezetést, az érzelmi kultúrát, az egészség kultuszát, az erkölcsi és etikai nevelést, a kritikus és toleráns magatartást, a játék- és szabadidő kultúrát,

meg kell teremteni az önművelődés igényét, a sport és mozgás kultúrát és be kell mutatni az emberiség globális problémáit. Továbbá vállalni kell bizonyos szociális funkciókat pl. étkeztetés, s továbbra is az egész napos foglalkoztatás keretében kell gondolkodni, megteremtve ennek korszerű formáját, ahol sokkal nagyobb szerepet kell kapjon a szabadidő hasznos eltöltése, hatékony szervezése.

a) A napköziről

A napköziről külön is szeretnék szólni az iskola szervezetein belül, hiszen – úgy tűnik – ma ez az iskola egyik legproblematicusabb területe.

A probléma gyökere szerintem ott keresendő, hogy még ma is bizonytalan, mi is a napközi funkciója, hogyan váljék az iskola szerves részévé. Miközben ellát szociális feladatokat, egyre jobban próbál hasonlítani – az eddigi elvárásoknak megfelelően – az iskolára, kiszolgálja azt. Alkalmanként újra tanítja a délelőtti tananyagot, délután is padba kényszeríti a gyerekeket. Teszi ezt olyan módon, hogy a délelőtti tanuláshoz hasonlóan mindenkinek, mindenben egyformát próbál nyújtani. A gyerekeknek minimális lehetőségük van arra, hogy délután olyan tevékenységformát válasszanak, amiben igazán örömeiket is lelik. Az önmegvalósítás igénye itt még jobban sérül, mint délelőtt, hiszen a gyerekek az iskola által előírt tanulási tartalmakat inkább elfogadják, a teljesíthető mennyiségű és nehézségű házi feladatokkal együtt, mint szabadidejük korlátozását. Mivel a napközi a délutáni tevékenységeket merev időkorlátokkal szabályozza (pl. tanulási idő), a kikapcsolódást szolgáló idő sérül.

A szülők elvárása is elsősorban arra irányul, ha már iskolában van a gyerek, legalább a házi feladattal készüljön el.

A megoldás lehetséges útját abban látom, hogy a napközi a gyermeki igényeket, érdekeket állítsa a központba, az intézményi, üzemszerű működési érdekekkel (pl. ha a gyerekek azonos időben tanulnak, a folyosó takarítható) szemben. A napközis nevelő ne a délelőtti anyag újratanítója legyen, hanem elsősorban szabadidő-pedagógus. A délutáni tevékenység központjában ne a házi feladat elkészítése álljon, hanem sokszínű, a gyerekek érdeklődési körének, a helyi lehetőségeknek megfelelő színes programkínálat. Délután ne ragaszkodjunk a délelőtti megszokott merev osztályformákhoz, legyen lehetőség a tevékenység szerinti szabad választáshoz, hogy a délutáni program megszervezésénél ne csak az iskolai tanulmányok segítése, hanem az egyes gyerek otthonosságérzetének megteremtése is céljá váljék.

Az iskolákban működő napközis csoportok feltételrendszerét megbízatásom esetén a jelenlegi állapotoktól sokkal jobban fejleszteni kívánom. Véleményem szerint az iskolai munkának egyik legnehezebb területe. A gyerek a tanórák után már fáradt, lehet, hogy nem

úgy sikerült a felelete, a dolgozata, sérelem érte, ideges stb. Ekkor lép be a napközis pedagógus, akinek azonnal látnia kell, melyik gyerekkel mi van, rendet tenni köztük, és tartalmassá tenni a délutánt, hogy mindenki jól érezze magát, és örömmel érjen haza, de a kapott lecke is kész legyen. A csoportoknak a rendelkezésre álló játék és felszerelés állományát fejleszteni kívánom. Mivel a napközis termek azonosak a tantermekkel, támogatni fogom egy klubhelyiség kialakítását, ahol a termi körülményektől sokkal szabadabb formában játszhatnak, olvashatnak, tölthetik kellemesen a délutánt. Szeretnék egy Filmklub-ot is beindítani, ahol a tanulást segítő filmek kerülnének vetítésre (történelem, magyar, idegen nyelvek stb.). Pártolom és támogatom a környékünkre történő "kimozdulást". Ehhez kerékpárokra is szüksége lenne az iskolának. Ezek több funkciót is betölthetnének. A szabadidő hasznos eltöltése mellett (kerékpáros túrák, tanulmányi kirándulások stb.) a KRESZ fokozott elsajátítására is ösztönözném, 8. osztály végén az eziránt érdeklődő tanulók KRESZ-ből vizsgát is tehetnének.

Szeretném az iskolát „felvirágoztatni”. Az osztálytermekbe sok növényt, szép virágokat tenni. Az általános iskola termeinek otthonosabbá tételét szeretném ezzel segíteni.

b) Munkavállalók az iskolában

Az iskola működésének átszervezése kapcsán jelentős kérdésként merül fel, hogy ki-k milyen munkát végezzen, mi is a feladata. Ahhoz, hogy az intézmény magas színvonalon, összehangoltan működjön, kiegyensúlyozott belső környezetet kell teremteni. Ez jelentheti a terhek arányos megosztását, az egyéni ambíciók kibontakozásának lehetőségét, tisztázni kell, hogy az iskolában kinek mi a feladata.

Ma mindenki panaszkodik, hogy túlterhelt, nincs ideje semmire, s ez így is marad mindaddig, amíg nem tisztázódnak egyértelműen a feladatok. Joggal panaszkodik ma a pedagógus, hogy úgy érzi, más munkáját végzi (pl. pénzt szed be, kísér, táboroztat, vásárlásokat intéz stb.).

Ennek megváltoztatása érdekében a munkafeladatokat a következő területekhez kötném:

a./ Képzés

Ezen a területen pedagógusi végzettséggel rendelkező szakembereknek kell dolgozniuk. Fő feladatuk a képzés magas színvonalú biztosítása.

b./ Szabadidő-pedagógusok

Feladatuk jellegéből adódóan nem lenne feltétlenül szükséges a pedagógusi végzettség, munkájuk szorosan kapcsolódhat egyrészt az iskola képzési céljaihoz, másrészt a szabadművelődés segítői kell, hogy legyenek.

c./ A képzés kiszolgálása

Az e területen dolgozóknak bonyolult feladatrendszert kell ellátniuk. A tevékenység jellegétől függően eltérő képzettséggel, rész- és teljes munkaidőben. Gondolok itt pedagógiai munkatárs alkalmazására, aki elláthat ügyeleti feladatokat, kísérhet stb. Technikai munkatársra, aki az oktatástechnikai eszközöket kezeli.

d./ Üzembentartás, karbantartás, adminisztráció

Ezen a területen dolgoznának az iskola takarítói, a hivatalsegéd, a gondnok, a konyhai személyzet. Az adminisztrációs ügyek intézője, az iskolatitkár. A szeptembertől életbe lépő köznevelési törvény rendszergazda alkalmazását biztosítja. Foglalkoztatásuk rész- és teljes munkaidőben, karbantartás esetén esetleg eseti megbízással.

7) Vezetési modell

Ma Magyarországon az oktatási rendszerben, az oktatáspolitikai elemeiben kétféle rendszer keveredik. A kontinentális oktatási rendszer hagyományai élnek még pl. az erősen centralizált tananyagszabályozás tekintetében. A másik oldalon az irányítás egyéb szférái már erősen decentralizáltak, pl. az oktatás finanszírozása a helyi tényezőktől függ.

Ma az oktatásügy egyik fő kérdése, melyik utat kövesse, s ez a kérdés jelentkezik az irányításban is. Én ebben a kérdésben a decentralizált iskolairányítás mellett állok, s ennek lehetőségét próbálom meg vázolni intézményi szinten. Az iskola működése akkor lehet hatékony, az abban érdekelt számára széles körben elfogadható, ha a vele kapcsolatban állók közt állandó dialógus folyik. A szülőkkel történő érdekegyeztetés színtere az SZMK.

Működik osztályalapon szervezett diákönkormányzat is, azonban úgy vélem, az érdekérvényesítésnek itt is nagyobb teret kellene kapni. Működésének komoly gátját jelenti az is, hogy kevesek fogadják el partnerként.

A dolgozók érdekérvényesítését az iskolában jelenleg a PSZ látja el. A hatékony érdekképviselő komoly akadálya az egyeztető mechanizmusok színterének esetlegessége.

A szakmai érdekek egyeztetésére szükséges kialakítani az új intézményszintű irányító testületet, s meg kell teremteni a korszerűbb intézményen belüli vezetési modellt.

Az iskola belső irányítása

Az iskola működésében az igazgatóközpontú vezetés mellett decentralizált irányítás kialakítását tartom szükségesnek. Ebben a rendszerben a különféle működési területeknek önállósága van, az iskolavezetés feladata ennek koordinálása, érdekeinek egyeztetése, stratégiai kérdések előkészítése, ellenőrzés gyakorlása.

Az iskolavezetés felépítése:

- az iskola igazgatója,
- igazgatóhelyettes,
- gazdasági ügyintéző,
- szabadidős programok koordinátora,
- munkaközösségek

Az igazgató feladatai(ról):

Az iskolai munkaszervezet vezetője, aki felel az iskola pedagógiai programjának kialakításáért, annak megvalósításáért, az iskola gazdálkodásáért. Felel az iskola szervezeti és működési szabályzatának kidolgozásáért, ennek érvényesüléséért. Biztosítja az iskola humánus, demokratikus légkörét, az érdekegyeztetés feltételeit. Lehetővé teszi az iskola tanulóinak és dolgozóinak fejlődését, a tanuláshoz szükséges komfortérzet megteremtését. Képviseli az iskolát, s megfelelő (alku)pozícióba hozza azt, külső környezetében.

Az igazgatóhelyettes:

Elsősorban pedagógiai koordinátor, az innovációs munka vezetője, szervezője, (értékelő szakember?). Összefogja a Szakmai Tanács munkáját, biztosítja az alkotásra készítő, racionális munkaszervezést, a megújulás mozzanatainak helyes arányát. Feladata lenne módszertani bank kiépítése, az alternatív iskolák, iskolai reformelképzelések megismerési lehetőségének megteremtése.

Gazdasági ügyintéző:

Az iskolatitkárral közösen átveszi az iskola adminisztrációs ügyeinek egy részét. Tervezi és szervezi az iskola gazdálkodását, annak felelős irányítója.

A szabadidős programok koordinátora:

Szervezi, összehangolja, biztosítja a képzéshez kapcsolódó, s a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltését szolgáló programokat.

8) A gazdálkodásról

Ma az oktatásügynek a gazdálkodása, finanszírozása átalakulóban van. Januártól a kormányhivatalok látják el az iskolák irányítását. Az állam magához vonja az összes intézményt. Számos kérdés nyitott, megválaszolatlan, hiányzik a megfelelő szintű szabályozás.

Az önkormányzati rendszer, az államháztartási törvény, oktatási törvény valószínűleg lehetőséget teremt majd a régi szerkezeti viszonyok átalakítására, hiszen a hagyományos struktúra keretei recsegnek.

Az iskolák jelenleg az önkormányzatok költségvetési intézményei. Működésüket, fejlesztésüket – tartalmi kérdésekben is – ez alapvetően meghatározza. Az iskolák gazdálkodása kötött, hiszen az önkormányzatnál, központi gazdálkodás keretében történik a béralap, a jutalom, a felújításra, a fenntartásra és a fejlesztésre szánt összegek elosztása.

Ennek változása történik a közeljövőben.

9) Kinek az érdeke?

Végül szeretnék néhány szót szólni arról, hogy érdekelt-e az iskola, a gyerekek, a szülő, a pedagógus abban, hogy változás történjék az iskola életében. Én úgy vélem, igen.

Az utóbbi években sokan úgy éreztük, hogy a régi módszerekkel, eszközökkel valami baj van. Fölmerült a változtatás igénye, eljutottunk részleges reformokig, igazán komoly lépéseket azonban nem tettünk meg. Ennek oka a feltételrendszer, a megfelelő keretek hiánya, vagy erősebbnek bizonyult a kényelem, a szokás hatalma.

Mára azonban bebizonyosodott, hogy az iskola életében komoly változtatásokra van szükség. Az új köznevelési törvény az esélyegyenlőségeket fenntartó társadalmi polarizálódás ellen hat.

Az iskola működésének állami átszervezése rohamléptekkel közelít felénk. Az új struktúra felépítése bonyolult alkufolyamatok során formálódhat.

A változásokat a következő módon képzelem el:

- az érdekegyeztetés terepének megteremtése, új vezetési modell kiépítése, új szervezeti és működési szabályzat megalkotása,

- az iskola képzési feladataiban, az új köznevelési törvény által biztosított keretek között a célok újragondolása, a tantárgyi struktúra vizsgálata, helyi oktatási program kidolgozása,
- a tárgyi és személyi feltételeknek az új képzési szerkezethez történő igazítása.

Az átalakuláshoz szükséges szellemi tőke akkumulálódott az iskolában, s ha lehetőség biztosított ennek kamatoztatására, akkor talán már a közeljövőben megteremthető annak feltétele, hogy a törvény által meghatározott úton, új irányba haladjon a Lajtha László Általános Iskola, ennek garanciája azonban csak a testület közös munkája lehet.

Menedzszerszemlélettel felvértezve vezetném megválasztásom esetén az iskolát, utánajárva és megragadva az iskola számára kínálgzó lehetőségeket. Innovációs, azaz ésszerűsítő, újító, alkotó folyamat részese szeretnék lenni. Figyelemmel kísérem az országos és a kerületi oktatáspolitikai törekvéseket, de érdekel más országok oktatási metódusa is. Öröömre szolgált, amikor Hainburgban lehetőségem volt az osztrák pedagógusok és tanulók tanítási óráit tanulmányozni. 2006-ban a Comenius-projekt kapcsán Lengyelországban tehettem meg ugyanezt. Lehet, hogy létre kellene hozni az önszerveződés alapján létrejövő kerületi szakmai kollégiumokat (vagy klub), ahol időnként a szakma jelesei találkoznának és kicserélnék, megosztanák egymással gazdag tapasztalataikat. Ez lehetne akár Csepel bármelyik kulturált teázó-kávézó helye. Ennek gyakorlati haszna bőven megtérülne, és hagyomány teremődne.

„Azokért élünk, akiket szeretünk, azokért, akik igaznak tartanak.

A jövőnek élünk: a szépért s jóért, amit tehetünk.”

(Széchenyi István)